

p/a: Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de informateur
Dhr. mr. H.D. Tjeenk Willink
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

datum 23 april 2021

onderwerp **Drie voorstellen voor kansspelwetgeving met de hoogste maatschappelijke opbrengst**

Geachte heer Tjeenk Willink,

Het volgende kabinet staat voor de opgave om Nederland uit de crisis te halen; ook het bedrijfsleven moet alles op alles zetten om onze economie weer op te bouwen en te verduurzamen.

Zij zullen dit niet alleen kunnen doen. Het maatschappelijk middenveld speelt een cruciale rol in het aanpakken van problemen en kwetsbaarheden in onze samenleving die de coronacrisis nog verder heeft uitvergroot (zoals kansenongelijkheid), of juist naar de achtergrond heeft gedrukt, zoals de aanpak van klimaatverandering. Honderden maatschappelijke organisaties werken hier dag in dag uit keihard aan. Zij zijn gebaat bij onafhankelijke, duurzame en vrij besteedbare financiering. Loterijen zijn één van de belangrijkste actoren die hierin voorzien.

Loterijen als fondsenwerfers voor de maatschappij

Nederland kent een unieke eeuwenoude traditie van fondsenwerven voor de samenleving via loterijen. Dankzij de 4 miljoen huishoudens die maandelijks loten kopen, kunnen de Nationale Postcode Loterij, VriendenLoterij en de BankGiro Loterij jaarlijks circa 500 miljoen euro aan goede doelen schenken. Loterijen zijn goed voor 10% van het totaal aan particulier geefgeld in Nederland.¹ Deze schenkingen zijn veelal meerjarig en ongeoormerkt (vrij besteedbaar), hetgeen positief uitpakt voor de slagkracht, onafhankelijkheid en effectiviteit van de organisaties. Zo hebben de goede doelen de ruimte om te doen waar ze het beste in zijn; werken aan een groene, rechtvaardige, vitale en voor iedereen toegankelijke samenleving met een bloeiende culturele sector.

Het belang van een sterk maatschappelijk middenveld

De basis van een slagvaardige en veerkrachtige samenleving is een sterk maatschappelijk middenveld. Alleen al het afgelopen, veelbewogen jaar liet zien dat talloze lokale en nationale initiatieven het verschil maken. Wij verwijzen u naar bijlage I voor een aantal bijzondere voorbeelden. Zonder maatschappelijke organisaties hadden wij er als land een stuk slechter voor gestaan. Het maatschappelijk middenveld is de motor van verandering en kan wanneer nodig tegengeluid en -macht bieden. Vanwege de unieke aard van onze financiering

¹ Vrije Universiteit Amsterdam (2020), Geven in Nederland 2020.

ondersteunen wij het maatschappelijke middenveld in de volle breedte en dringt onze financiering door tot in de haarvaten van de samenleving.

De komende periode zal in het kader van herstel een groot beroep op het maatschappelijk middenveld worden gedaan. Deze te leveren inspanning beschouwen wij als een gezamenlijke en wij zullen met behulp van ons loterijgeld hieraan graag bijdragen. Het toekomstige regeerakkoord kan ons hierbij helpen. Wij doen daarvoor drie concrete voorstellen.

1) Voeg fondsenwerving voor de samenleving toe als doelstelling kansspelbeleid

De huidige drie hoofddoelstellingen van het kansspelbeleid zijn: het beschermen van de consument, het tegengaan van verslaving en het voorkomen van fraude en criminaliteit. Wat ons betreft wordt middels een vierde doelstelling het belang van loterijafdrachten voor de samenleving verankerd. Wij verwijzen in deze ook naar de bijdragen van het Goede Doelen Platform en de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie. In de praktijk houdt dit in dat bij alle wijzigingen in het kansspelbeleid eventuele gevolgen voor de maatschappelijke opbrengsten worden afgewogen.

Dit zou als volgt in het regeerakkoord verwoord kunnen worden:

"De regering bevordert een veilig, aantrekkelijk en maatschappelijk betrokken kansspelbeleid. De huidige drie hoofddoelstellingen van het kansspelbeleid zijn: het beschermen van de consument, het tegengaan van verslaving en het voorkomen van fraude en criminaliteit. Hier voegt de regering een vierde hoofddoelstelling aan toe: het bevorderen van hoge maatschappelijke opbrengsten uit loterijen."

2) Zorg voor een gelijk speelveld tussen loterijen

Momenteel gelden er verschillende voorwaarden voor loterijen in Nederland. Niet alleen is dit in strijd met Wet Markt en Overheid maar het zorgt ook voor een lagere maatschappelijke opbrengst. Alle loterijen in Nederland dragen minimaal 40% van de inleg af aan de samenleving; voor twee loterijen die onder het monopolie van de overheid vallen wordt een uitzondering gemaakt: zij dragen slechts 15% en 18% af. Wij zien graag dat het volgende kabinet zorgt voor een gelijk speelveld door loterijen te reguleren op afdracht en het afdrachtperscentage voor alle loterijen gelijk te trekken. Als dit naar 40% zou zijn, zou op termijn jaarlijks €300 miljoen extra beschikbaar kunnen komen voor de maatschappij.² Door de coronacrisis wordt in toenemende mate een beroep gedaan op maatschappelijke organisaties, initiatieven en vrijwilligers. Mede daardoor is duurzame en onafhankelijke financiering belangrijker dan ooit.

² SEO (2019). *De bijdrage van loterijen aan de welvaart*. P. 26 – 28.

In het regeerakkoord zou een passage van de volgende strekking opgenomen kunnen worden:

"De regering wil een gelijk speelveld voor alle loterijen bevorderen teneinde de opbrengsten voor de samenleving duurzaam te waarborgen. Zij zal tijdens deze kabinetsperiode alle loterijen gaan reguleren op afdracht en het minimum percentage voor de verschillende loterijen gelijktrekken."

3) Vergroot het onderscheid in wet- en regelgeving tussen veilige en risicovolle kansspelen

Vanaf oktober 2021 zullen online gokspellen legaal worden aangeboden in Nederland. Het aandeel van deze spellen ten opzichte van het totaal aan aangeboden kansspelen zal de komende jaren alleen maar groeien. Tevens is de kans groot dat vanwege de risico's die online gokspellen met zich meebrengen, aanvullende wet- en regelgeving noodzakelijk is. Loterijen zijn fondsenwerfers die vanwege hun gebrek aan verslavingsgevoeligheid niet thuishoren in de sfeer en beperkingen van risicovolle kansspelen zoals (online) weddenschappen, casino's en speelautomaten. Wij pleiten dan ook voor het verder verankeren van het onderscheid in wet- en regelgeving tussen veilige en risicovolle kansspelen zodat loterijen fondsen kunnen blijven werven voor de samenleving.

In het regeerakkoord zou een passage van de volgende strekking opgenomen kunnen worden:

"Bij het aanscherpen van wet- en regelgeving op het gebied van kansspelen wordt rekening gehouden met het risicoprofiel van de verschillende kansspelen op de markt, waarbij strengere regels gelden voor risicovolle kansspelen."

Wij vertrouwen erop dat het volgende kabinet het werk van de goede doelen loterijen en de honderden aangesloten maatschappelijke organisaties blijft mogelijk maken en wensen u als informateur succes met uw verdere beraadslagingen.

Met vriendelijke groet,

Sigrid van Aken
Directievoorzitter Nationale Goede Doelen Loterijen

Bijlage I: Bijzondere projecten in het kader van maatschappelijke gevolgen COVID-19
Bijlage II: Opbrengstenposters Nationale Postcode Loterij, VriendenLoterij en BankGiro Loterij